

Fundamentals of Care vs kliniske retningslinjer – hinandens modsætninger eller forudsætninger?

Strategi for udvikling af en professionel og evidensbaseret sygepleje

CFKR og DASYS

10 marts 2022

CENTER FOR KLINISKE RETNINGSLINJER

- CLEARINGHOUSE

Marianne, Wetendorff Nørgaard Adjunkt, Ph.d.
Center for Kliniske Retningslinjer, Klinisk Institut
Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Evidensbaseret sygepleje

- Evidensbaseret sygeplejepraksis beskrives som samvittighedsfuld, eksplicit og reflekteret sygepleje, hvor forskningsbaseret viden suppleret med klinisk ekspertise, patientpræferencer samt tilstedeværende ressourcer danner grundlag for tilrettelæggelse og udøvelse af klinisk sygeplejepraksis.

(Willman et al. 2007)

Strategi

En strategi er en plan med et langsigtet mål, hvor virkelighedens kompleksitet forsøges håndteret til overskueligt

Der findes ikke mirakel- eller 'one size fits all'-løsninger på, hvordan man lykkes med at omsætte strategi til adfærdsændringer i praksis.

Er repræsenterer både internt og eksternt, der har holdninger, følelser og adfærd, der har konsekvenser for strategien

Derfor vigtigt at arbejde sammen gennem et fælles sprog og en fælles forståelse for adfærd, mål, indsatser, kommunikation og forventninger

Så.....

- Er FoC og kliniske retningslinjer hinandens modsætninger eller

- Er de hinandens forudsætninger?

DASYS
Dansk Sygepleje Selskab

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

HVAD er en klinisk retningslinje?

Systematisk
beskrivelse, som
fagpersonale og
patienter kan bruge til
at træffe beslutninger
om passende og
korrekte
sundhedsfaglige
ydelser i specifikke
kliniske situationer

Sundhedsvæsenets kvalitetsbegreber – definitioner og metodehåndbog i kvalitetsudvikling, DSKS, 2016

DASYS
Dansk Sygepleje Selskab

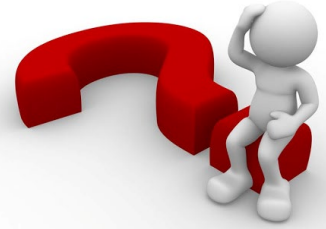

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

HVORFOR kliniske retningslinjer

De kliniske retningslinjer bygger bro mellem klinisk praksis og forskning, og gør det lettere for det kliniske personale at følge de bedste anbefalinger i plejen af den enkelte patient.

Kliniske retningslinjer er et vigtigt arbejdsredskab, der sikrer ensartede og kvalitetsbaserede behandlingstilbud.

DASYS
Dansk Sygepleje Selskab

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

HVAD bidrager kliniske retningslinjer med i klinisk praksis?

- HVIS RETNINGSLINJEN ER UDVIKLET EFTER INTERNATIONALE STANDARDER
- – OG IMPLEMENTERET I PRAKSIS

- Forbedrer kvaliteten i klinisk praksis
- Reducerer brugen af unødvendige, ineffektive og skadelige interventioner
- Faciliterer pleje og behandling af patienter med maksimal udbytte og minimal risiko for skade med rimelige omkostninger

DASTS
Dansk Anæstesi Selskab

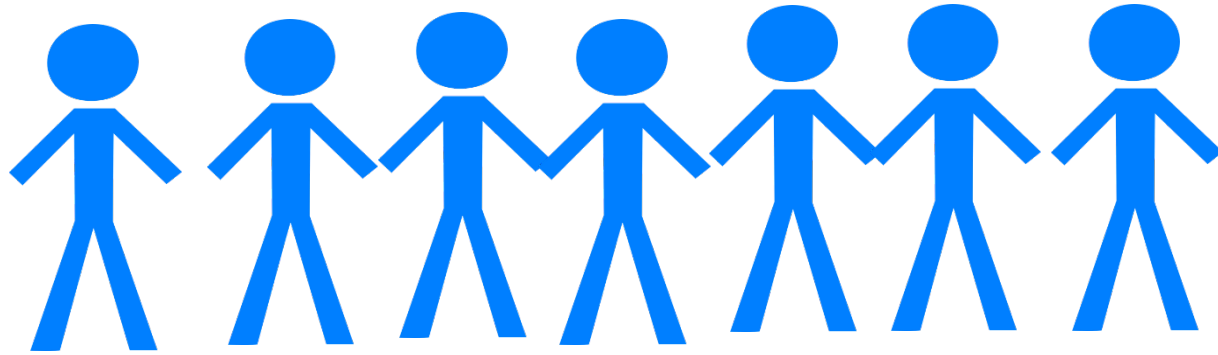

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Pantelli D et.al 2019

Aggregeret versus individuelt niveau

Klinisk
retningslinje:
Aggregeret
niveau

FOC:
person-
centreret ,
dvs individuelt
niveau

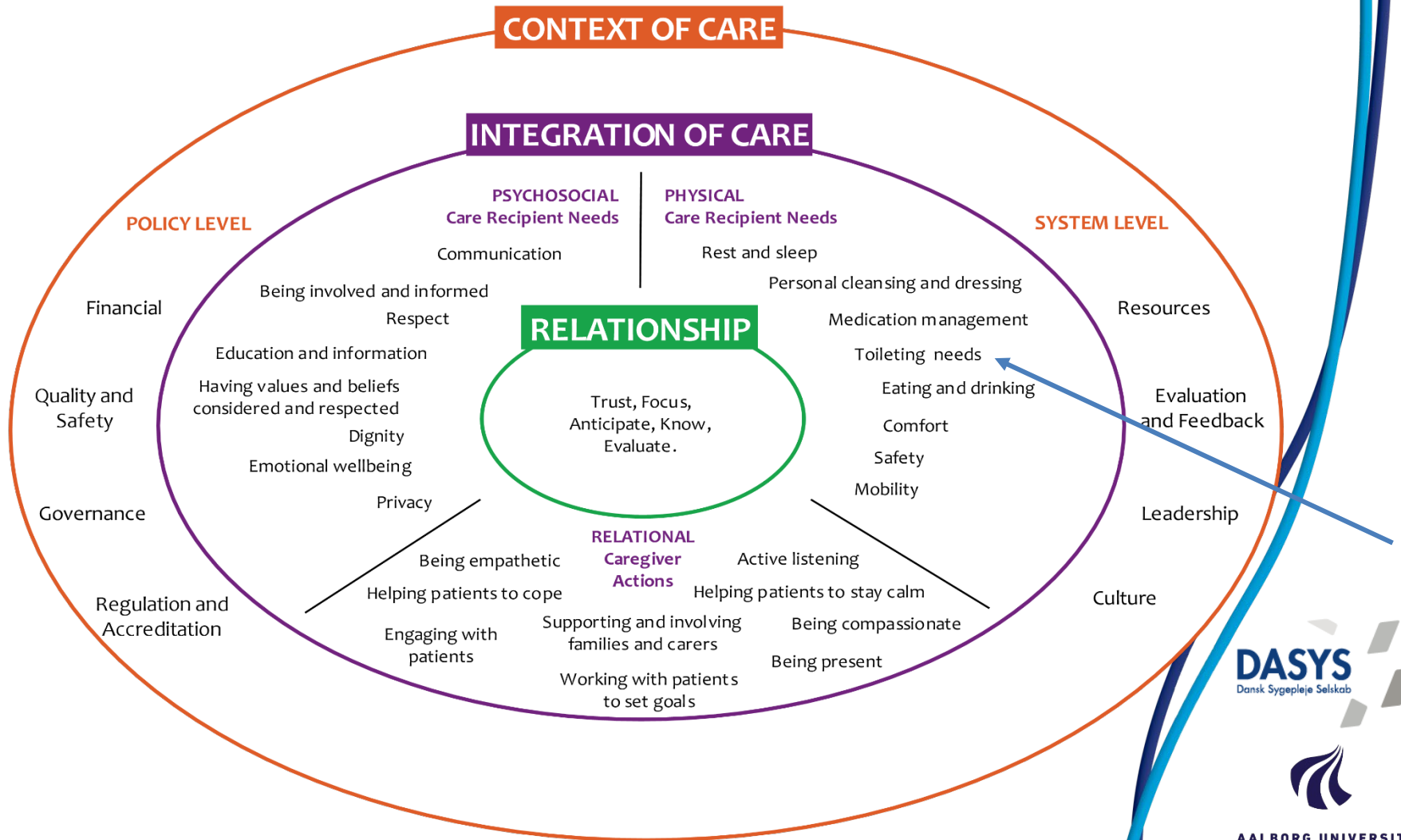
Begrebsrammen Fundamentals of Care

- Fundamental sygepleje involverer sygeplejehandlinger, som respekterer og fokuserer på en persons essentielle behov med henblik på at sikre dennes fysiske og psykosociale velbefindende -
- Disse behov imødekommes ved at udvikle en positiv og tillidsfuld relation med den person, der ydes sygepleje til, samt med dennes familie/pårørende

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Begrebsrammen Fundamentals of Care

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Kliniske retningslinjer

Kan udelukkende bidrage med forskningsmæssig evidens – og hjælper til at sygeplejersken er opdateret på et specifikt område

Aggregeret niveau
– summering af den videnskabelige evidens

Den relationelle praksis kan **IKKE** behandles i en klinisk retningslinje

FoC som redskab til evidensbaseret sygepleje

Fundamentals of Care er en sygeplejefaglig begrebsramme, der involverer sygeplejehandlinger, og som fokuserer på menneskers fundamentale behov, imødekommet ved en positiv og tillidsfuld relation til personen

Den kliniske retningslinje bidrager med anbefalinger til sygeplejehandlingerne

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

FoC og Kliniske retningslinjer hinandens forudsætninger, men.....

- Sygeplejersker følger ikke de evidensbaserede retningslinjer
- Generelt har sygeplejersker viden om evidensbaserede anbefalinger i kliniske retningslinjer og kender betydningen for patienterne

Lindhardt et al. Danish medicine Journal, 2013
Eekholm, S et al. BMC Infectious Disease 2020

- Omfattende evidens for at ledelse og kliniske specialister har en vigtig rolle i forankring af både fundamental og evidensbaseret sygeplejepraksis

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Oversættelse af EVIDENS

- Clinical Guidelines are not literal objects – they are complex communication vehicles that are used as catalysts to stimulate discussion, learning and debate across knowledge boundaries

Kitson A et al. Int J Evid based healthc 2009

doi:10.1111/j.1744-1609.2009.00130.x

Int J Evid Based Healthc 2009; 7: 124–139

EVIDENCE TRANSFER

Knowledge translation and guidelines: a transfer, translation or transformation process?

Alison Kitson RN, BSc(Hons), D.Phil, FRCN

The University of Adelaide, Discipline of Nursing, School of Population Health and Clinical Practice and Royal Adelaide Hospital, Adelaide, South Australia, Australia

Abstract

Aim The case is made for conceptualising guidelines as more flexible, interpretative pieces of information that contain a mixture of factual evidence, evidence that requires interpretation and evidence that will be shaped and moulded by the particular context into which it will be introduced. By acknowledging this way of viewing guidelines, practitioners and researchers are more able to understand what works in terms of successful implementation. This perspective differs from rating the type of evidence within guidelines according to the nature of the evidence.

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Kliniske retningslinjer indeholder

Kliniske retningslinjer understøtter

(Fra Fag til
Forskning 2017)

Definition af begreber

Fælles sprog I praksis

Forslag til instrumenter/skalaer til
vurdering og beskrivelse af kliniske
instrumenter

Validet af:

Daglig dokumentation

Dokumentation i elektronisk
patientjournal og I databaser

Indikatorer

Angiver forslag til indikatorer til:
Nationale databaser
Lokal kvalitetsvurdering

Opdateret viden

Øger personalets kompetencer
Samler nyeste viden
Prioriteringsredskab for ledelse ved
introduktion/udvikling af nyt og
eksisterende personale

Anbefalinger

Støtter personale og patienter ved kliniske
beslutninger
Giver brugere/pårørende/samfund indsigt
I, hvad der kan efterspørges

Konklusion

FoC og klinisk

- b

Bidrager til en sygepleje, centreret om den enkelte person, baseret på nyeste evidens, og som respekterer og fokuserer på personens fundamentale behov.

DASYS
Dansk Sygepleje Selskab

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Implementering – HVORDAN?

- Omsætning af den landsdækkende kliniske retningslinje til lokale forhold er essentielt.
  - Implementering af evidensbaseret praksis

Ledelsesforankring Monitorering af effekten

- Hvilken praksis ønskes indført?
- Hvilke områder i organisationen berøres
- Hvilke områder udenfor organisationen berøres?
- Hvilke personer berøres af ændringen
- Hvilke processer skal understøtte implementeringen?
  - Damschroeder LJ et al. Implementation Science 2010

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

- Tak for jeres opmærksomhed
  - mwn@cfkr.info
- Center for Kliniske Retningslinjer
  - www.cfkr.dk

DASYS

Dansk Sygepleje Selskab

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK